

Poglavlje 3.2 Primjeri inovativnih poslovnih modela – vježbe

Osnivanje poslovanja: potrebni dokumenti,
pravna pitanja, izrada poslovnog plana

E-modul 3: Uspostavljanje (Socijalno) Poduzetništva
i razvojnih kooperacija
Listopad 2021

Razmisli za sebe, objasni:

U jednoj rečenici opišite poslovne modele
(= *što je poslovni model*)?

Što je poslovni model?

Poslovni model opisuje kako organizacija stvara i isporučuje vrijednost. Vrijednost se ovdje koristi u svom širem smislu, ne samo u smislu ekonomije, već i u pogledu drugih vrijednosti, kao što je socijalna

Izvor:

[https://www.youtube.com/watch?
v=y0N_MZD8O-I](https://www.youtube.com/watch?v=y0N_MZD8O-I)

Što je poslovni model?

Drugim riječima, poslovni model:

- ✓ Opisuje kako tvrtka odabire svoje kupce.
- ✓ Identificira i razlikuje svoje proizvode i usluge.
- ✓ Definira unutarnje i vanjske odgovornosti tvrtke.
- ✓ Ocrtava distribuciju raspoloživih sirovina.
- ✓ Određuje sredstva koja će tvrtka koristiti kako bi postala korisna svojim klijentima i imala koristi od svoje dobiti.

Zašto je važno imati inovativne poslovne modele?

<https://www.youtube.com/watch?v=B4ZSGQW0UMI>

Zašto je važno imati inovativne poslovne modele?

JASNA ORIJENTACIJA

- Poduzeće mora imati jasan identitet – barem na početku – i znati točno u kojem smjeru ide.
- Opisuje logiku kako će organizacija stvarati, distribuirati i stjecati vrijednost, određujući održivost organizma.
- Fokusira se na koordinaciju unutarnjih i vanjskih procesa kako bi se mogli definirati načini na koje organizacija komunicira sa svojim partnerima, distribucijskim kanalima i kupcima.

INOVACIJA

- Kako bi uspjela, poduzeća moraju uvesti inovacije.
- Dobit će konkurentsku prednost i najvjerojatnije će uspjeti preživjeti.
- Oblikovati svoj poslovni model kako bi ponudili svoju vrijednost kupcima na drugačiji način.
- Usporedba prednost tvrtki danas i u budućnosti temeljit će se na usvajanju **inovativnih poslovnih modela** a ne inovativnih proizvoda/usluga i/ili procesa..
- .

Razmisli za sebe, objasni:

Kako se može postići socijalni učinak kroz
poduzeće?

Ako ne, potražite...

Društveni Enterpreneurship

Socijalno poduzetništvo temelji se na poslovnim tehnikama i pristupima u cilju rješavanja društvenih, kulturnih i okolišnih problema kao što su iskorjenjivanje siromaštva, poboljšanje životnog standarda, podrška ranjivim populacijama itd

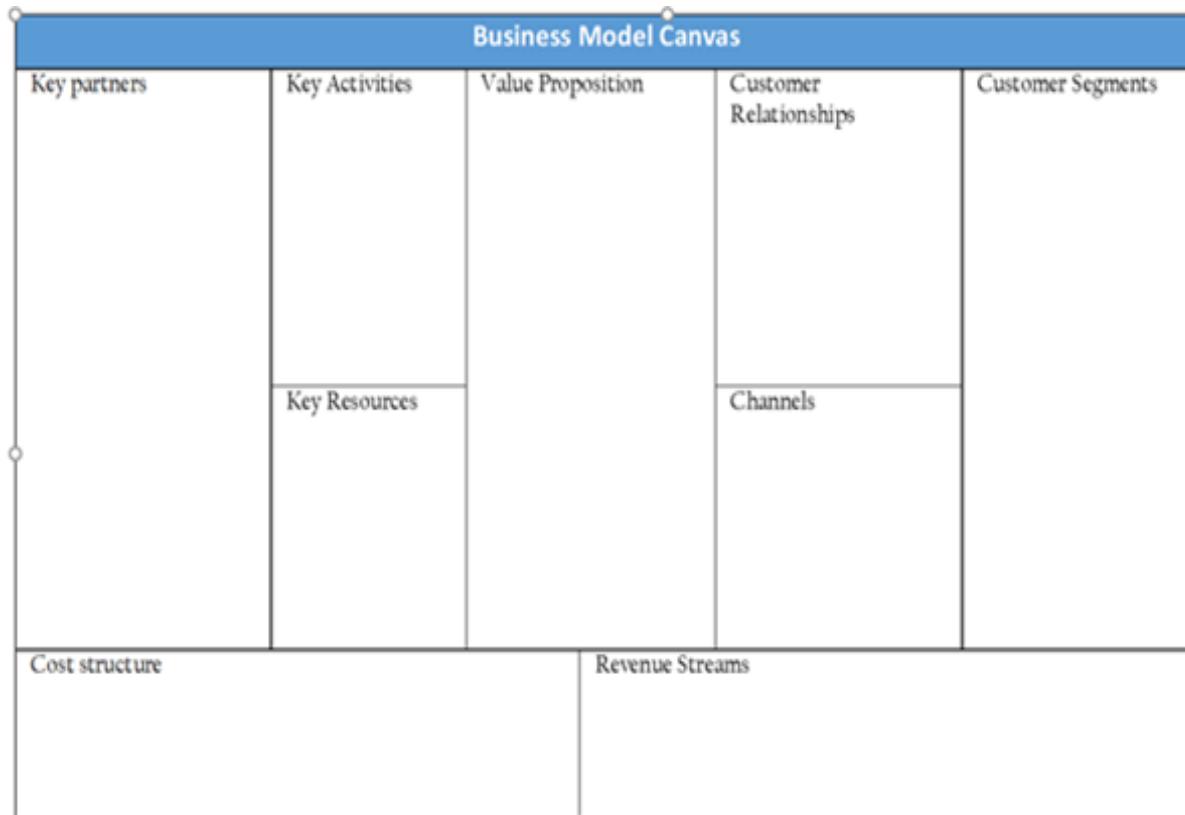

https://www.youtube.com/watch?v=9_g5RqwW51I

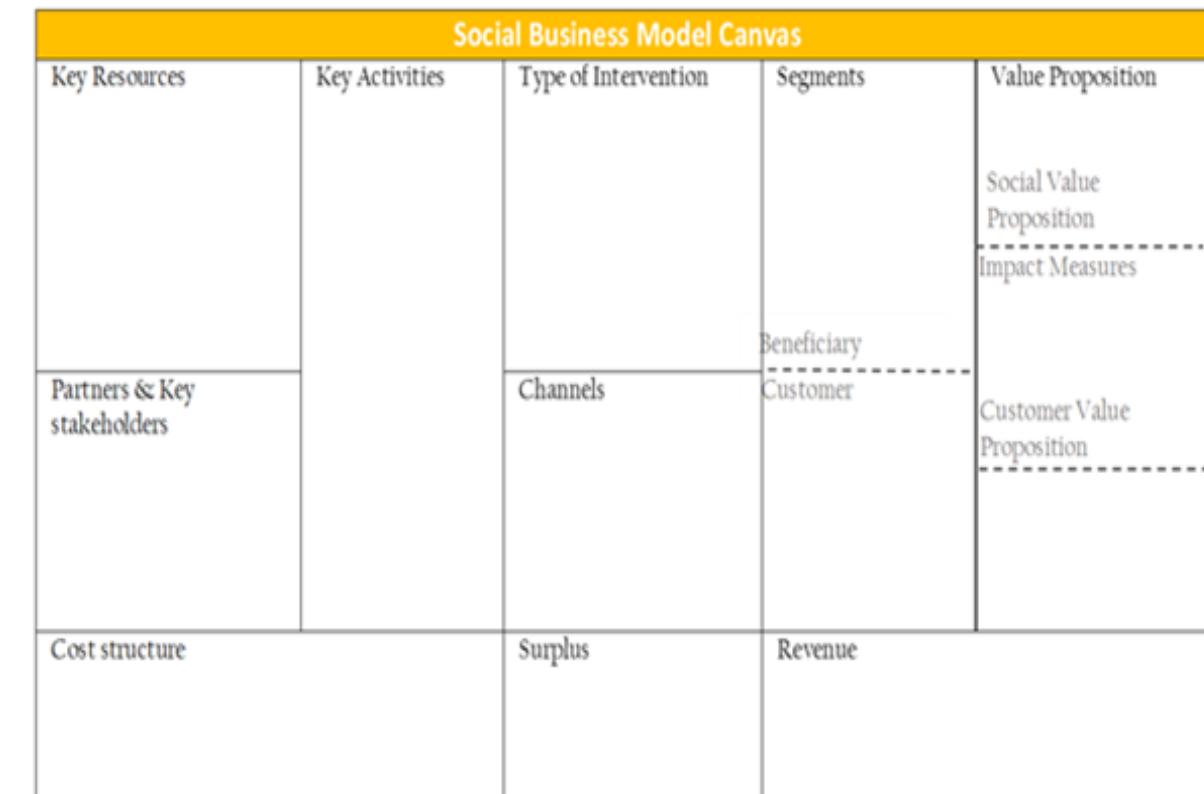
BUSINESS MODEL CANVAS SOCIAL BUSINESS MODEL CANVAS

VS

- Platno poslovnog modela

- Platno socijalnog poslovnog modela

Kako stvoriti socijalni poslovni model

<https://www.pexels.com/el-gr/photo/1061142/>

Pripremite Social Enterprise Canvas (Platno socijalnog poslovnog modela) (napravite više kopija ako je moguće), podijelite ga sa svojim timom i objasnite im sve njegove dijelove. Istaknite razlike između socijalnog platna i običnog poslovnog platna, posebno u pogledu dodatnih segmenata kako je gore opisano. Trebalo bi postojati temeljito objašnjenje zašto su svi ovi segmenti bitni za ovu novu vrstu platna i pokazati im kako dovršiti te blokove.

Kako stvoriti socijalni poslovni model

<https://www.pexels.com/el-gr/photo/1061141/>

Postoje 3 različita načina za pokretanje procesa:

- a. **Ideja:** započnite definiranjem ponude vrijednosti za određenu vrstu kupaca.
- b. **Potencijalni / postojeći kupci:** započnite s segmentom za kupce i definirajte koju im vrijednost ponude pružate/možete isporučiti i kako.
- c. **Resursi:** Počnite razmišljati o tome koje ključne resurse (vještine, iskustva, prirodna bogatstva, financijska sredstva itd.) imate vi i/ili vaši partneri i na temelju toga razvijajte svoju ponudu za određenu skupinu kupaca.

Kako stvoriti socijalni poslovni model

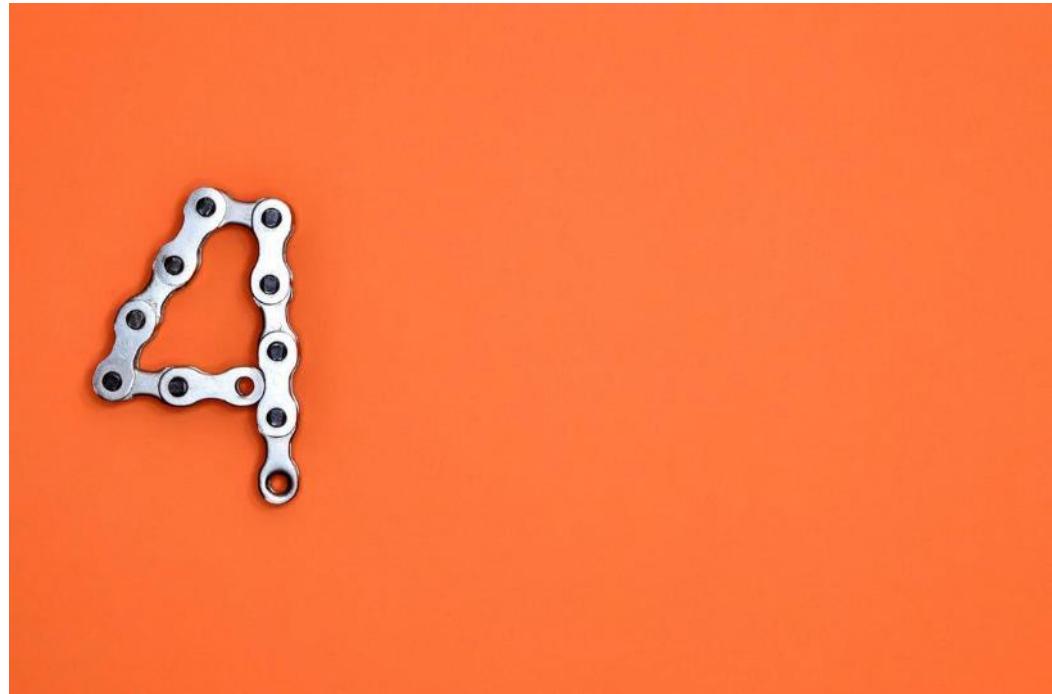
<https://www.pexels.com/el-gr/photo/1061140/>

Ispunite sve pododjeljke Propozicije vrijednosti. Da biste dali određene i ciljane odgovore za sve pododjeljke ponude vrijednosti sa socijalnim aspektom za ovu vrstu platna, trebali biste sebi postaviti pitanja, poput

- "Što vas motivira u ovom socijalnom poduzeću?" ili „,
- Što se nadate postići kratkoročno, srednjoročno i dugoročno?"

istražiti i otkriti svoje profesionalne ciljeve i sposobnosti

Kako stvoriti socijalni poslovni model

<https://www.pexels.com/el-gr/photo/1061139/>

Radite zajedno ili se podijelite u manje grupe kako biste dovršili ostale dijelove platna. Ako planirate to učiniti kasnije, odvojite vrijeme da podijelite i raspravite rezultate svakog odjeljka sa većom grupom kako biste razmijenili ideje i komentare. Sve ideje zabilježene za svaki odjeljak Social Business Canvas-a moraju biti u skladu sa zajedničkim ciljevima poduzeća i socijalnim aspektom koji ima.

Kako stvoriti socijalni poslovni model

5

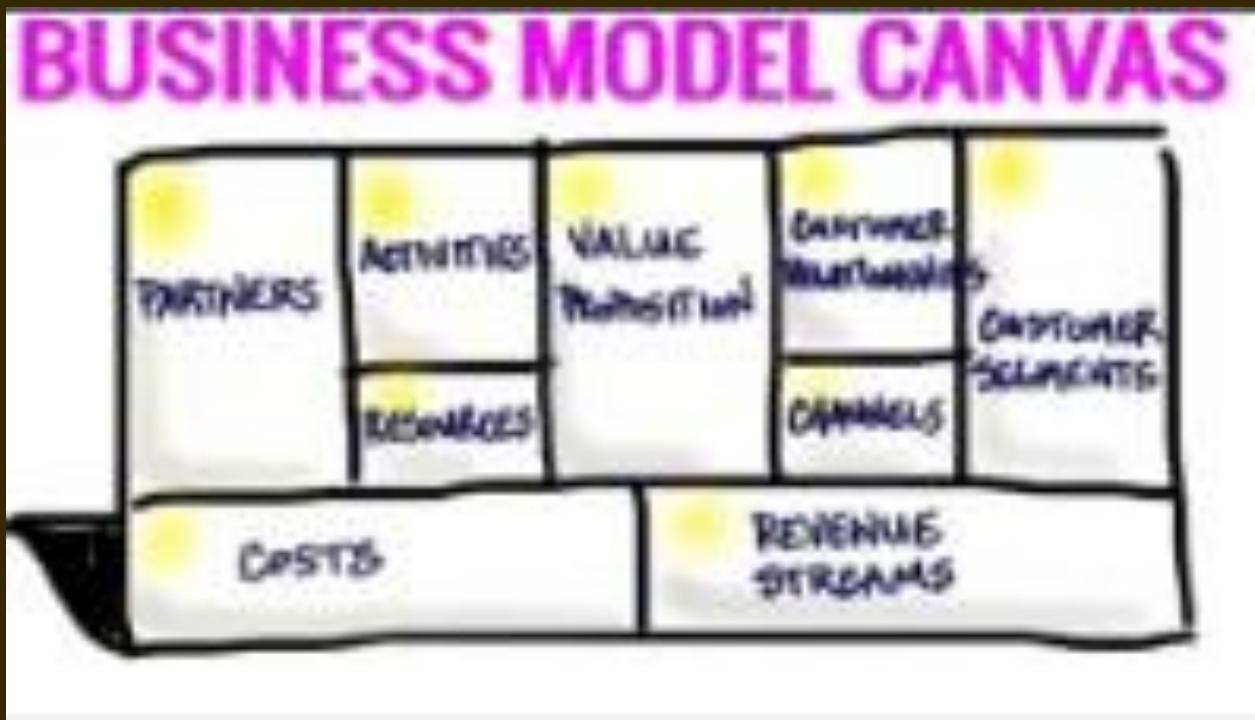
<https://www.pexels.com/el-gr/photo/chrome-1061138/>

Zapišite sva ključna pitanja ili točke rasprave i stavite ih u posebno područje za kasniju upotrebu

Dovršite svoje platno i pokušajte ga uvijek imati na raspolaganju. Kasnije će možda biti potreban detaljniji poslovni model, a ovo bi platno moglo biti savršeno polazište.

PRAKTIČNA AKTIVNOST

Pogledajmo kako treba ispuniti platno poslovnog modela:

<https://www.youtube.com/watch?v=IP0cUBWTgpY&t=89s>

Praktična aktivnost

120 minuta

Što će vam
trebati

- Tiskani oblik:
olovka/kemijska, markeri za naglašavanje obični markeri (opcionalno).
- Digitalni oblik: uređaj spojen na internet (računalo, prijenosno računalo, tablet itd.), softver za uređivanje dokumenata (npr. Microsoft Word)

Upute

Slijedite poveznicu ispod i ispunite Platno. Odvojite malo vremena za razmišljanje i zapišite svoje ideje što jasnije možete. Budite sigurni da su vaši odgovori izvedivi i da se mogu primijeniti u stvarnom životu.

<https://bmtoolbox.net/tools/social-business-model-canvas/>

SAVJET

Preporučujemo olovke ili idealno drvene olovke za pisanje i olovke u boji za stvaranje bilješki o vezama između stavki na platnu (ali obična olovka ili kemijska će biti u redu)

Razmisli za sebe, objasni:

U jednoj rečenici opišite poslovni plan
(*= što je poslovni plan*)?

Što je poslovni plan?

- Mapa koji detaljno opisuje kako poduzeće - posebno novoosnovano - definira svoje ciljeve i kako će ostvariti svoje ciljeve.
- Pokriva marketinška, finansijska i operativna stajališta poslovanja.
- Posebno je koristan za nove tvrtke jer ih drži na cilju.
- Bilježi što se treba dogoditi, zašto, kada i koliko će investicija koštati.
- Dobro strukturiran poslovni plan najbolji je način da pokažete bankarima i investitorima da zaslužujete njihovu finansijsku potporu.

<https://www.youtube.com/watch?v=7ykkhepT9aE>

Koja je razlika između zajedničkog poslovnog plana i socijalnog poslovnog plana?

1. **Socijalnu korist**, odnosno socijalnu potrebu koju je poduzetnik otkrio kao i način na koji će je pokriti, kroz pružene proizvode i/ili usluge socijalnog poslovanja.
2. Zabilježiti **socijalni i utjecaj na okoliš** koji socijalno poduzeće ima.
3. Odrediti sastav poslovnog tima i određene pozicije koje imaju zaposlenici.
4. Definirati raspodjelu dobiti kako je naznačeno nacionalnim zakonodavstvom (novčane rezerve, plaće zaposlenika i poticaji produktivnosti, poslovne aktivnosti i otvaranje novih radnih mesta).

Kako napisati poslovni plan

<https://www.youtube.com/watch?v=n6ecdYd8T6o>

Praktična aktivnost

120 minuta

Što će vam
trebati

- Tiskani oblik: olovka/kemijska, obični markeri i markeriza naglašavanje (opcionalno)
- Digitalni oblik: uređaj spojen na internet (računalo, prijenosno računalo, tablet itd.), softver za uređivanje dokumenata (npr. Microsoft Word)

Upute

Slijedite donju poveznicu i preuzmite predložak. Odvojite malo vremena za razmišljanje i zapišite svoje ideje što jasnije možete. Budite sigurni da su vaši odgovori izvedivi i da se mogu primijeniti u stvarnom životu.

<https://business.gov.au/planning/business-plans/develop-your-business-plan>

SAVJETI

- Zamislite svoj posao što jasnije možete.
- Uključite svoj tim/suradnike u proces.
- Budite sažeti. Ovo je prvi nacrt vaše ideje. Stoga budite sigurni da su vaši odgovori kratki, ali točni.
- Nemojte se bojati grešaka. Ovo je vaša prilika za razmišljanje, eksperimentiranje i učenje iz svog iskustva.
- Procijenite! Uvijek pregledavajte, mijenjajte i poboljšavajte svoj poslovni plan.

Kako pronaći
odgovarajuću marku?

Što je marka?

Pojam marka odnosi se na poslovni i marketinški koncept koji pomaže ljudima identificirati određenu tvrtku, proizvod ili pojedinca. Tvrta se često naziva po njezinoj marki ako je uspješna, i na taj način kupci prepoznaju vaše poslovanje.

Marka može biti:

- Simbol za identifikaciju
  - Oznaka
  - Logotip
  - Ime
  - Riječ
- Cijela rečenica
- Kombinacija gore navedenog

Koji su koraci za razvoj poslovne marke?

1

Provedite istraživanje tržišta: O vašim konkurentima, veličini tržišta na koje mislite plasirat svoju vrijednost, vašim potencijalnim kupcima i pronalaženju finansijskih, demografskih i statističkih podataka o vašoj industriji. Po čemu će se vaše poslovanje istaknuti (konkurentska prednost)?

2

Razmislite o uspješnim markama: Koji su najprepoznatljivije marke za proizvode ili usluge i zašto se smatraju uspješnim? Pronađite informativni materijal o markiranju od poslovnih stručnjaka

3

Razmotrite cijeli svoj posao: Markiranje treba obuhvatiti svaki aspekt vašeg poslovanja, tako da se mora odražavati u nazivu tvrtke, posjetnicama, prostorijama, marketinškim materijalima, reklamama itd.

Koji su koraci za razvoj poslovnog markaa?

4

Budite autentični: Opišite osobnost svoje tvrtke u nekoliko riječi: vrijednosti, kupci, ono što nudite itd. Budite iskreni!

5

Ispričajte priču o svom poslu: Kako je započeo Vaš posao? Kako napredujete? Što se nadate postići?

6

Potražite stručni savjet: Bez obzira na to razvijate li markiranje sami ili unajmite profesionalnog konzultanta za markiranje ili dizajnera, marka se mora temeljiti na viziji vašeg poslovanja. Ako idete po stručnu pomoć, dobra ideja bi bila pitati i vidjeti njihov portfelj poslova.

Također razmotrite...

kako odabrat i registrirati naziv tvrtke.

...kako napraviti web stranicu za svoju tvrtku.

...kako svoju marku ugraditi u svoj marketinški plan.

...kako provesti istraživanje kupaca kako biste bili sigurni da je vaša marka prikladna za vašu ciljanu publiku.

Praktična aktivnost

60 minuta

Što će vam
trebati

- Posjetite ovaj link:
<http://www.digitizeenterprise.org/money-matters/>

Upute

Financije su važan dio za svako poduzeće. To je obično jedna od prepreka koja sprječava ljudе da vode posao. Kroz ovu igru, vi ćete; biti u mogućnosti istražiti važne informacije vezane uz finansijski aspekt poslovanja

Istražimo sada pravne
probleme...

Kako pokrenuti socijalno kooperativno poduzeće?

Stvari koje trebate znati:

Odaberite pravni oblik

- ✓ Pravna struktura vašeg poslovanja vrlo je važna jer utječe na **poreze** koje plaćate, novac koji možete prikupiti, **papirologiju** koje trebate podnijeti i vašu **osobnu odgovornost**
- ✓ Morate pažljivo odabratи svoju poslovnu strukturu, iz tog razloga se trebate posavjetovati s poslovnim savjetnicima, odvjetnicima i računovođama prije nego što registrirate svoju tvrtku, dobijete porezni broj i dokumentaciju za odgovarajuće licence i dozvole.

Savjetujemo vam da se za savjet uvijek obratite kooperaciji svoje države ili regije, budući da se zahtjevi i procedure razlikuju od države do države pa čak i unutar regija.

Kako pokrenuti socijalno kooperativno poduzeće?

Korisni savjeti za pokretanje socijalnog poduzeća:

- ✓ Proučite regionalna i nacionalna **pravila**, ovisno o tome tko ima ovlasti nad razvojem socijalnih poduzeća na lokaciji na kojoj želite pokrenuti svoje poslovanje.
- ✓ Odaberite **pravni oblik** za svoje socijalno poduzeće na temelju pravila regije, budući da postoji niz modaliteta, kao što su kooperacije, zaklade, udruge, radnička društva itd.
- ✓ Prema pravnom subjektu tvrtke, relevantni **zakoni i propisi** zajedno s potrebnim postupcima moraju se temeljito ispitati prije nego što se provedu.
- ✓ Na kraju, zapamtite da je pokretanje socijalnog posla kao i pokretanje tradicionalne tvrtke. Glavna razlika je u **korporativnoj misiji tvrtke**, koja je slijediti kolektivne interese članova ili širi ekonomski ili socijalni interes.

Kako pokrenuti socijalno kooperativno poduzeće?

<https://www.youtube.com/watch?v=8RCZPrUIU0o>

Kako pokrenuti socijalno kooperativno poduzeće?

Odaberite vrstu kooperacije, ovisno o vašem poslovnom planu

Još jedan element kooperacija s kojim biste trebali biti upoznati prije nego pokrenete vaš posao su različite vrste kooperacija. Naravno, svaka vrsta kooperacije temelji se na djelatnosti koju treba razviti, broju partnera u poslovanju, korištenom inicijalnom kapitalu, formalnoj strogosti u osnivanju i funkcioniranju pothvata, zakonodavstvu svake države, itd:

- **Potrošačka kooperacija:** plinski barovi, potrepštine za farmu, trgovine namještajem, pogrebne usluge, komunalije za prirodni plin, vodovod, pristup internetu i kooperacije kabelske televizije koje služe potrebama svojih članova
- **Radnička kooperacija:** vrtići, usluge čišćenja, savjetovanja, dostave, proizvodnje i prehrane.
- **Proizvođačka kooperacija:** uključuju poljoprivrednike, umjetnike, žeteoce i ribare koji traže korisnike i prodaju krajnjim korisnicima kako bi zaradili i zadržali dobrobit svojih vlasnika/proizvođača.

Pravni proces

1. Podnošenje zahtjeva za registraciju

Kandidat za socijalno poduzeće podnosi u Nacionalni registar nadležnog tijela ovisno o državi ili regiji:

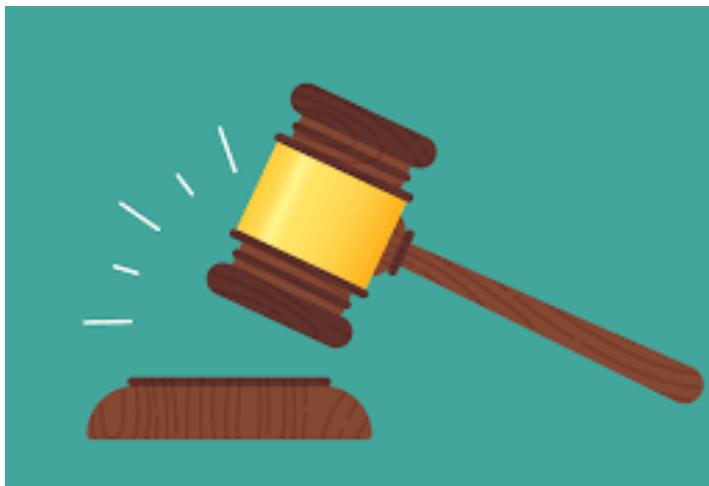
Statut Društva potpisani od strane osnivača.

Izjavu o sudjelovanju ili nesudjelovanju u drugom socijalnom kooperacijskom poduzeću potpisuje svaki osnivač posebno.

- ❖ Potpisuje se izjava o kriteriju zapošljavanja osoba iz ranjivih skupina u postotku (obično definirano nacionalnim zakonodavstvom)
- ❖ Ostali relevantni popratni dokumenti se potpisuju (gdje je potrebno).

Odjel registra provjerava dostavljene podatke i nastavlja na:

- upis socijalnog poduzeća u matičnu knjigu.
- davanje potvrde o registraciji koja vrijedi za pokretanje bilo koje poslovne djelatnosti
- potvrđivanje statuta

Pravni proces

2. Dostavljanje dodatnih podataka

Registrirano socijalno kooperacijsko poduzeće podnosi:

- ❖ Zahtjev za upis dodatnih podataka (točna adresa i sastav upravnog odbora).
- ❖ Potvrda o početku obavljanja djelatnosti Poreznoj upravi.
- ❖ Zapisnik o formiranju tijela upravnog odbora.

Odjel registra provjerava dostavljene podatke i nastavlja na:

- odobrenje zahtjeva za upis dodatnih podataka.
- ovjera potvrde o upisu (važi do podnošenja prvog godišnjeg programa aktivnosti i izvješća gdje se zamjenjuje potvrdom o članstvu)

Pravni proces

3. Bankovni račun

Za osnivanje kooperacije potrebno je otvoriti bankovni račun na ime društva za uplatu temeljnog kapitala. Kooperacija mora otvoriti bankovni račun na svoje ime, nakon čega slijedi izraz "u osnivanju", te položiti uplaćeni kapital kao novčani doprinos.

4. Porezni ured

- Zahtjev za porezni identifikacijski broj.
- Registracija u Porezu na gospodarske djelatnosti.
- Popisna izjava o upisu u popis poreznih obveznika.

5. Ured za socijalno osiguranje

- Zahtjev za registraciju kooperacije u socijalnom osiguranju.
- Upis radnika kooperacije u opći sustav socijalnog osiguranja.
- Registracija radnih partnera u posebnom programu za samozaposlene radnike socijalnog osiguranja.

Pravni proces

6. Javni akt o osnivanju

U nekoliko država ili područja javni akt o osnivanju potpisuju svi partneri i članovi u nazočnosti javnog bilježnika. Obično uključuje:

- Zapisnik Konstitutivne skupštine
- Nominalni odnos partnera
- Statut
- Izjava osnivanja kooperacije
- Izjava upisa i isplate socijalnih doprinosa
- Socijalni doprinosi koje je uplatio svaki partner
- Vrijednost pripisane imovine koju su pridonijeli partneri (ako ih ima)
- Potvrda o uplati doprinosa na bankovni račun
- Trenutna potvrda korporativnog naziva kooperacije
- Ako postoje integrirane pravne osobe, dodatno ovjeru ugovora Glavne skupštine u kojem se odobrava njihovo uključivanje u kooperaciju.

Praktična aktivnost

60 minuta

Što će vam
trebati

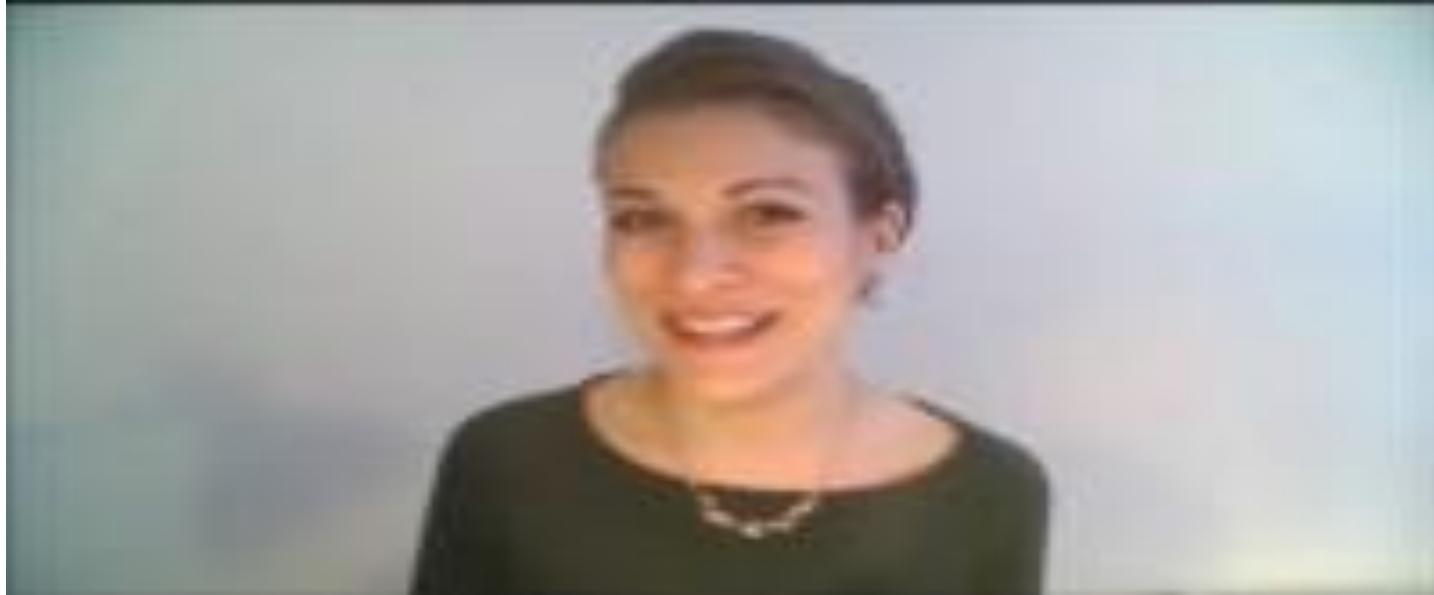
- Tiskani oblik: olovka/kemijska olovka, markeri i markeri za naglašavanje (opcionalno)
- Digitalni oblik: uređaj spojen na internet (računalo, prijenosno računalo, tablet itd.), softver za uređivanje dokumenata (npr. Microsoft Word)

Upute

U nastavku ćete pronaći Upitnik o pokretanju poslovanja koji je korišten za izradu izvještaja World Bank's Doing Business Compiled Report.. Ovaj dokument može biti odličan vodič za vas. Možete ga pročitati i ispisati kako biste mogli ispuniti svoje podatke i napraviti prvi nacrt svog socijalnog poslovanja kao pravne osobe:

https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingsBusiness/pdf/db2020/D_B20-Starting-a-Business-Questionnaire.pdf

Registracija socijalnih poduzeća (studija slučaja)

[Pravna registracija vašeg socijalnog poduzeća: moji \(vrlo\) jednostavnici koraci! - YouTube](#)

IGRAJMO SE!

Praktična aktivnost

60 minuta

Što će vam
trebati

- Posjetite ovaj link:
<http://www.digitizeenterprise.org/a-puzzling-enterprise/>

Upute

Ovo je zagonetno Poduzeće. Morate pokrenuti posao dok usput rješavate zagonetke. Možete istražiti grad i razgovarati sa svim ljudima u njemu. Ti ljudi će vam dati naznake kamo ići, pa čak i riješiti zagonetke. Tijekom postupka shvatit ćete da vođenje tvrtke nosi mnoge prepreke i izazove koje trebate prevladati!

TRAIN-CE-FOOD projekt

<https://traincefood.si/hr/home-english>

Autor: Maria Dalakoura (Institute of Entrepreneurship Development, IED)

mdalakoura@ied.eu

Ovaj projekt sufinancirala je Europska komisija, Opća uprava za unutarnje tržište, industriju, poduzetništvo i mala i srednja poduzeća. GA: SI2.823699.

Ova publikacija odražava samo stavove autora i suradnika, a Komisija se ne može smatrati odgovornom za bilo kakvu upotrebu informacija sadržanih u njoj.

